

IZOBRAŽEVANJE O MATERIALIH ZA KONSERVATORSKO-RESTAVRATORSKE POSEGE NA KERAMIKI IN KAMNU

LIDIJA GARDINA

V Pokrajinskem muzeju Koper smo pod okriljem Društva restavratov Slovenije ob Mednarodnem muzejskem dnevu 2022 organizirali tri enodnevne delavnice (18.–20. maj) z naslovom *Predstavitev materialov za konserviranje in restavriranje keramike in kamna*. Zbrali smo se v restavratski delavnici, kjer smo preizkusili restavratske materiale za pranje, čiščenje, lepljenje, utrjevanje in rekonstruiranje ali dopolnjevanje keramičnega in kamnitega gradiva. Previdnost pri restavratskem posegu in reverzibilnost uporabljenih materialov sta osnovni načeli konservatorsko-restavratske etike. Po ugotovitvi stanja ohranjenosti predmeta izberemo ustrezen postopek in sredstva. Dobro ohranjeno in stabilno muzealijo operemo z nevtralnimi milom Triton X-100. Za odstranjevanje trdovratnih madežev, alg, mahov in lišajev na kamnu, kot produktov kislih in slanlih atmosferij, uporabimo alkoholno raztopino Algophase (25 ml v 1 litru 96 % etanola) in vodno zmes naravne gline Sepiolit s 3 % dodatkom sode bikarbone. Za odstranjevanje podglazurne umazanije na keramiki večkrat naneseemo obloge prečiščene gline Laponit RD, namočene v white spiritu. Temu sledi izpiranje površine predmeta z velikimi količinami tekoče vode.

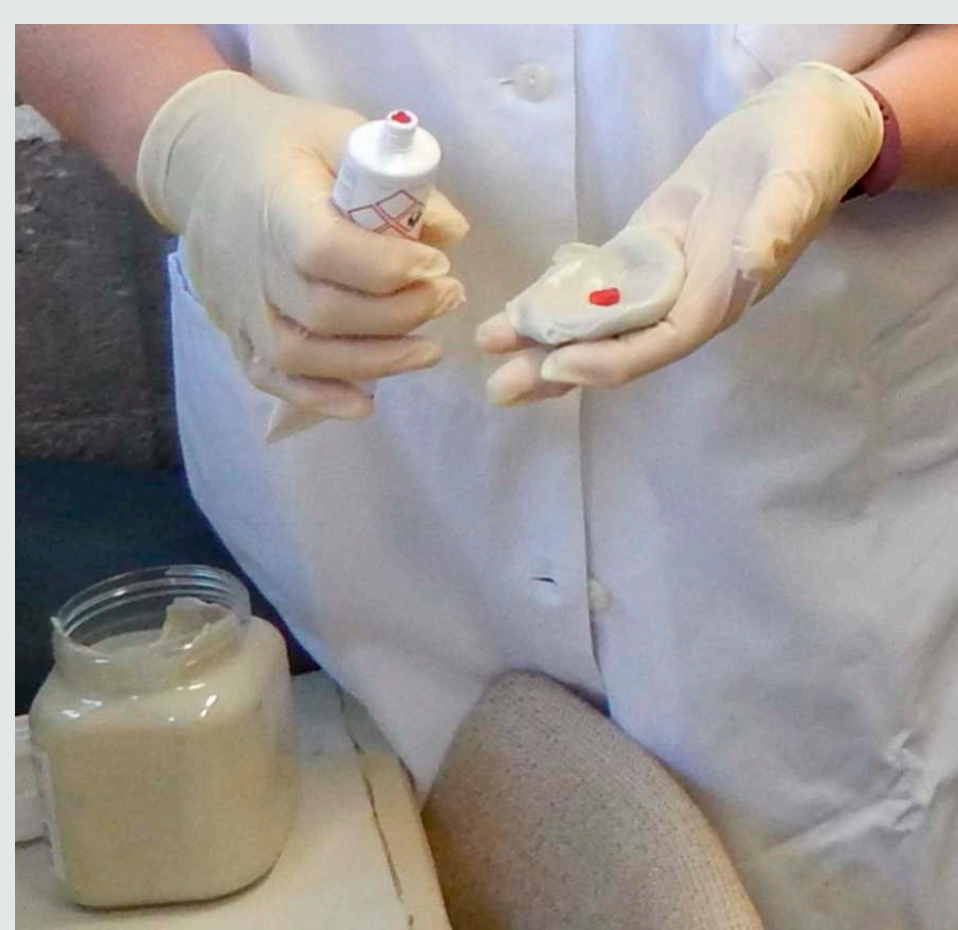
Slojevite nanose kalciniranih golobjih iztrebkov in organskih nečistoč previdno odstranjujemo mehansko s krtačami, skalpelom, mikromotorjem in parnim čistilcem. Za utrjevanje predmeta pred posegom uporabljamo Primal WS 24 ali 3 - 4 % raztopino Paraloida B 72 v acetonu. Za lepljenje keramičnih fragmentov uporabimo raztopino Paraloida B 72 v acetonu. Lepili za kamen sta dvokomponentni Araldit 2011 ali Blackwood neutral. Pred dopolnjevanjem oziroma rekonstruiranjem manjkajočih delov, izoliramo izvorne robove s tekočim lateksom Gumiform. Keramiko večinoma dopolnjujemo z vodno zmesjo mavca alabaster, kamen pa z vodno mešanico izvorne kamnine in keramičnega prahu Krementit (2 : 1) ali z mešanico izvorne kamnine in cementa Kemafin W (3 : 1). Dopolnjene segmente po potrebi toniramo z akrilnimi barvami. Za poliranje površin uporabimo renesančni vosek. Razstavljeni eksponati so včasih ogroženi, posebno zaradi neprimerne hranjenja. Zamenjamo jih z repliko. Za izdelavo kalupov izberemo tekoči silikonski kavčuk Modrin ali gnetilno silikonsko gumo Elastosil 1470 in kalup stabiliziramo z mavčno kapo. Na srečanju s kolegi restavratordi smo si izmenjali dragocene delovne izkušnje ob restavriranih keramičnih in kamnitih eksponatih v stalnih muzejskih zbirkah.

Predstavitev in preizkus različnih materialov za konserviranje in restavriranje keramike in kamna

Faze sušenja vodne zmesi naravne gline sepiolit in sode bikarbone

Izdelava silikonskega kalupa za izdelavo replike za kovanec

Udeleženci delavnice *Predstavitev materialov za konserviranje in restavriranje keramike in kamna*

WORKSHOP ON THE MATERIALS FOR CONSERVATION-RESTORATION INTERVENTIONS ON CERAMICS AND STONE KOPER REGIONAL MUSEUM, SLOVENIA

To mark International Museum Day 2022, the Koper Regional Museum held three one-day workshops entitled *Presentation of Materials for the Conservation and Restoration of Ceramics and Stone*. Participants tried out basic restoration products for washing, cleaning, gluing, consolidating and reconstructing or supplementing ceramic and stone materials. Cautious expert intervention and reversibility of materials are among the fundamental principles of the conservation-restoration ethics. Workshops of this kind are an excellent opportunity for colleagues to share their valuable experiences.